

DE JUDOVADER

GERLOF LEISTRA, PATRICIA JIMMINK & GOVERT WISSE

DE JUDOVADER

JUST
PUBLISHERS

Een goede coach is je vader, je begeleider, je trainer, je vriend tegelijk
(Wim Ruska in *Ruska. Triomf en tragedie van een judokampioen*)

2e druk, juni 2020

Auteurs Gerlof Leistra, Patricia Jimmink en Govert Wisse
Copyright © 2020 Gerlof Leistra, Patricia Jimmink en Govert Wisse | Just Publishers BV
Uitgever Hans van Maar

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt,
door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale bestanden of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Just Publishers BV.

*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint,
microfilm, digital files or any other means, without written permission from
Just Publishers BV.*

Omslagontwerp Ben Gross
Foto omslag Pim Ras (www.PimRas.nl)
Foto's binnenwerk Archief van der Geest
Opmaak Studio Spade, Voorthuizen
Redactie en productie Hanzeboek

ISBN 97890 8975 599 5

NUR 491

WWW.JUSTPUBLISHERS.NL

INHOUD

Inleiding	6
1. De jeugdjaren van Cor: ‘Met die jongen is wat loos’ <i>Familie over Cor: broer Piet, zus Joke, zus Marty, zwager Frits</i>	10
2. Cor als judoka: ‘Ik had last van faalangst’	25
3. Kenamju: een zaaltje boven de autogarage <i>Hulptroepen over Cor: Rob van de Voort, Pieter Eelman, Gerard Vleut</i>	32
4. De judomoeder: Els	53
5. Robbert van der Geest: ‘Cor is net klimop’	64
6. Cor als kampioenenmaker: het Ajax van het judo <i>Judoka’s over Cor: Bert in den Berken, Jessica Gal, Jenny Gal, Ben Sonnemans, Claudia Zwiers, Guillaume Elmont, Ruben Houkes, Henk Grol, Herman Debrot</i>	82
7. Cor als bondscoach en bestuurder: vloekend achter het stuur <i>Trainers en bestuurders over Cor: Jan Sniijders, Chris de Korte, Ronald Joorse, Louis Wijdenbosch, Koen van Nol, Albert van der Zee, Toon Gerbrands, Erica Terpstra</i>	118
8. Dennis: ‘Mijn vader hing mij soms aan de kapstok’	150
9. Elco: ‘Als ik er aan denk dat mijn pa er niet meer zou zijn, moet ik janken’ <i>Ted Troost over Cor</i>	165
10. De schoondochters en kleinzoon Bjørn <i>Journalisten over Cor: Mart Smeets, Pierre Zenden, Guus van Holland, Pauline Blom, Gijs van Oosten, Hans Klippus</i>	187
11. Sportliefhebber: twee Unox-worsten als doping in de Elfstedentocht	211
12. De visie van Cor en Cor over Cor: ‘We verpesten kinderen’	221
Epiloog: de man die judo ademt	241

INLEIDING

Cor van der Geest is in mei 2020 op de kop af vijftig jaar de drijvende kracht achter sportschool Kenamju in Haarlem. Hij heeft iets van een duizend-dingen-doekje. Hij is vader, trainer, coach, mentor en kampioenenmaker, maar ook bestuurder en ondernemer. Tussen de overname in 1970 en nu heeft hij Kenamju uitgebouwd van een zieltogend clubje met een handvol leden in een uitgewoond pand boven een autogarage tot de bekendste sportschool van Nederland met duizenden leden, gehuisvest in een ultramodern sportcentrum.

Door zijn tomeloze inzet en talent om mensen aan zich te binden, is Kenamju al jaren verreweg de succesvolste judoclub van Nederland. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld was, leverde Cor van der Geest een groot aantal kampioenen af. Zijn zonen Dennis en Elco werden internationale topjudoka's, maar hij was ook de 'vader' van een groot aantal andere toppers: de zusjes Jenny en Jessica Gal, Ben Sonnemans, Maarten Arens, Claudia Zwiers, Ruben Houkes, de broers Guillaume en Dex Elmont en Henk Grol.

Schreeuwend langs de mat wist Van der Geest zijn judoka's altijd weer tot op het bot te motiveren. Stuk voor stuk dragen ze hem op handen en loven ze zijn bezielende begeleiding. Zonder hem hadden ze nooit de top bereikt.

De judoka's van Kenamju hebben zoveel bekertjes en medailles gewonnen dat de meeste uit ruimtegebrek liggen opgeslagen in een loods op een industrieterrein in Haarlem. Dat tekent de nuchterheid van Cor en de zijnen. Natuurlijk is hij trots op zijn sportieve erfenis, maar zijn grootste succes vindt hij zijn gezin en in bredere zin zijn Kenamju-familie.

Hij is het type ruwe bolster, blanke pit. Groot en uitbundig. Lengte: 1.85 meter. Gewicht: 110 kilo. Het ene moment een knuffelbeer, het volgende een brombeer. Cor is een man van uitersten. Energiek en emotioneel. Ondanks zijn successen is hij altijd een volksjongen gebleven. Cor zie je niet snel over het hoofd en hij heeft een luide stem. Alsof hij op een tanker uit volle borst naar de machinist staat te schreeuwen. Cor is de kapitein en bepaalt de koers.

Judovader

Zijn leven als judovader ging van het ene hoogtepunt naar het andere dieptepunt en terug. Bij Cor gebeurde altijd wat. Met zijn judoka's boekte hij successen, maar hij maakte zich ook grote zorgen over de zware blessures van Elco. Het leed van zijn zoon vrat aan hem: kon Elco niet beter stoppen? Hij voerde een jarenlange strijd met Dennis. Die wilde het op zijn manier doen. Er waren ruzies met andere judocoaches, vooral met Chris de Korte en Willem Visser.

Cor heeft een ijzeren geheugen en lepelt moeiteloos alle wapenfeiten op. Een onvergetelijk moment? Op 18 mei 2002 werden Dennis en Elco in het Sloveense Maribor beiden Europees kampioen. Zeventien jaar later deed kleinzoon Bjørn – oudste zoon van Dennis – op zijn vijftiende juist daar mee aan zijn eerste buitenlandse toernooi.

Een beladen moment? In 2003 staat Dennis op het wereldkampioenschap in Osaka in de finale tegen de Japanner Yasuyuki Muneta. Strak van de spanning komt Cor achter zijn zoon de afgeladen hal binnenwandelen, zijn papieren in de hand. De camera registreert zijn peptalk: 'Wees overtuigd van jezelf! Jij bent godverdomme Dennis van der Geest! Die vuile tering Jap gaat eraf!'

Goud lijkt in de lucht te hangen, maar 24 seconden voor tijd loopt Dennis tegen een straf aan. De teleurstelling is groot. Na de verloren finale zien we Dennis in een hoek van het complex onder een handdoek wegduiken en huilt Cor achter zijn hand. De beelden in

de documentaire *Een sterke band* (2003) over de judofamilie Van der Geest snijden door de ziel.

Met zijn zonen heeft Cor een bijzondere band. Hij is allereerst hun vader, maar ook hun trainer, mentor, coach en vriend. In 2007 deed Dennis zijn verhaal in zijn (auto)biografie *Los*, opgetekend door journalist Gijs van Oosten en sportpsycholoog Jan Looman. Tussen de regels schetst Dennis een treffend portret van zijn vader en hun gecompliceerde relatie: ‘Die ouwe van mij kan behoorlijk aanwezig zijn. Dat heeft allemaal met zijn jeugd te maken. Hij moest zich tegen alles en iedereen afzetten om zichzelf een weg omhoog te vechten. Want hij werd thuis in een hoek geduwd en er was niemand die naar hem omkeek. Dat vechten zit heel diep in zijn systeem.’

Cor viel al vroeg op. In de jaren zestig had je in Haarlem onder de jongeren twee groeperingen. De nozems, die reden op Kreidler- en Zundapp-brommers, de zogenaamde buikschuivers, en de kikkers, die reden op een Puch, een brommertje met een hoog stuur. ‘Mijn vader hoorde eigenlijk nergens bij, hij hobbelde overal tussendoor. Cor was een man met een grote baard die de hele dag op een Vespa-scooter door de stad reed en het liedje *Land of the Thousand Dances* van Wilson Pickett neuriede. *Na-na-na-nanana!*’

Je ziet het voor je. Zelfverzekerd en eigenzinnig. Volstrekt zichzelf. Recht door zee. Een man die weet wat hij wil en alles doet om zijn doel te bereiken. Geen solist: hij zweert bij de groep.

Zijn vader straalt geen grote klasse uit door zijn kleding- of muziekkeuze, zegt Dennis. ‘Hij is vooral een gewone man zonder opsmuk. Maar hij heeft wel de gave mensen aan zich te binden. Hij heeft een groot charisma en ook een bepaalde charme. Cor wil net als ik mensen vermaken. Zet ‘m in een skihut en er gebeurt wat. De sportschool is mede een succes geworden omdat daarin zijn kracht als ondernemer tot ontplooiing is gekomen.’

‘Cor komt altijd weer terug, hij is heel vasthoudend. (...) Hij heeft

geleerd compromissen te sluiten met zijn grootste vijanden. Mijn vader is heel erg *selfmade*. Hij is een heel eind gekomen met beperkte middelen. Uit een soort minderwaardigheidscomplex heeft hij een enorme bewijsdrang. Hij heeft geleerd zich naar een betere, onafhankelijke maatschappelijke positie te vechten. Knokken, dat zit er heel diep in bij hem. Ook in zijn coaching.’

Als judoleraar is Cor autodidact. Hij gaf zijn ogen de kost en ver-slond portretten en biografieën van sporters en coaches. En hij sprak geregeld met collega-trainers, ook in andere disciplines. Zijn gedrevenheid was groot, maar hij had ook oog voor de mens achter de sporter. Hij vond het belangrijk dat een sporter zijn of haar maatschappelijke loopbaan niet uit het oog verloor.

Terugkijkend op zijn loopbaan is Cor trots. Tegelijkertijd is hij gefrustreerd over de manier waarop de judobond hem als pensionado het gevoel geeft dat hij buitenspel staat. Alles heeft hij gedaan om de judosport in Nederland op de kaart te zetten en zijn visie vorm te geven. In het buitenland wordt hij gerespecteerd, maar zijn oud-pupillen – eerst Ben Sonnemans en nu Maarten Arens – vragen hem nooit om advies. Dat steekt.

De Judovader is een eerbetoon aan de man die het Nederlandse judo na de individuele successen van Anton Geesink en Wim Ruska in de breedte groot heeft gemaakt. Geesink en Ruska waren kampioenen op de mat, Cor van der Geest een ongekende kampioenenmaker langs de mat.

1

DE JEUGDJAREN VAN COR: 'MET DIE JONGEN IS WAT LOOS'

Stil, faalangstig, introvert. Het zijn verrassend genoeg eigenschappen van Cornelis Jacobus van der Geest als kind, tiener en jongvolwassene. De buitenwereld kent hem vooral als de gedreven judocoach die sporters vol vuur weet te motiveren en op te zwepen. Extravert ook. Een man die zijn mening en soms ongezouten kritiek op beleidsbepalers niet onder stoelen of banken steekt.

‘Achteraf bekeken was ik als kind een beetje allergisch en intolerant, overgevoelig voor bepaalde stoffen. Daardoor was ik niet zo energiek. Wist ik toen niet, maar het heeft me als kind, denk ik, wel parten gespeeld. Ik had ook nog de pech dat ik heel jong een liesbreuk kreeg. Toen ik bijna twee was, liep ik nog niet. Ik kwijlde altijd maar. Men dacht: met die jongen is wat loos. Dat kwam dus door die allergie. Ik ben er voor behandeld door een vrouwtje dat daar gevoel voor had. Ik denk een paranormaal iemand of zo. Toen is die allergie verminderd. Ik heb er nu vrijwel geen last meer van. Ik drink weinig koffie en geen cola.’

Cor van der Geest is de jongste van acht kinderen. Vier jongens en vier meisjes. Een katholiek gezin. Toen hij twee maanden na de bevrijding op 2 juli 1945 ter wereld kwam, was Cors oudste broer Piet

al bijna zeventien. Het geboortjaar 1945 geldt als een sterk ‘bouwjaar’: kinderen verwekt tijdens de Hongerwinter.

Het leven van de familie Van der Geest draaide volledig om de groentezaak in de Kleine Houtstraat in Haarlem. ‘Het was werken, werken, werken voor mijn ouders. Zes dagen in de week; jaar in, jaar uit. Ik denk dat ze mede daardoor relatief jong zijn gestorven.’ Cors vader is 66 geworden, zijn moeder 73.

Over zijn moeder zei hij in 1999 in een openhartig interview met het *Algemeen Dagblad* dat ze ondanks haar arme komaf als kind van een tuinder een natuurlijke klasse had: ‘Ze was het sociale aanspreekpunt in de wijk. Mensen kwamen niet alleen voor de groente naar onze zaak. Ze kwamen bij mijn moeder met hun problemen. Ze wist overal wat van. Een bijzondere vrouw. Een echte middenstandsvrouw.’

Vieze luijer

Aandacht voor de kleine Cor schoot er bij in. ‘Ik had de hele dag een vieze luijer om. Maar ik verwijt het mijn ouders niet. Die waren altijd maar aan het werk. Er was geen tijd om me te verschonen. Thuis moest ik met z’n tienden aan tafel mijn mond houden als kleintje. Daarin ben ik gedrild. Ik denk dat het gebrek aan warmte in mijn kindertijd mede verklaart waarom mijn gezin nu mijn alles is. Ik zit mijn kinderen niet boven op hun nek, maar doe graag wat voor hen.’

‘Ik heb het er eens met een psycholoog over gehad. Ik zei ‘m dat ik mijn vader en moeder niks kwalijk neem. Hij antwoordde: “Nee, maar het is wel met je gebeurd.” Elke psycholoog zal zeggen dat dat gebrek aan warmte van invloed is geweest. We proberen te verklaren waar die gekke drive van mij vandaan is gekomen. Ik weet het niet, misschien ligt het daar aan. Dat gif van winnen en niet tegen mijn verlies kunnen heeft toch te maken met het feit dat ik de jongste van

acht kinderen ben. Dat zal iets met me gedaan hebben. Bedeesd is te sterk uitgedrukt, maar als kind was ik zeker faalangstig. Daarom begrijp ik sporters die dat hebben. Als judoka had ik ook wat faalangst. Wedstrijden gingen me moeilijk af.'

Appelmoes

Het was geen vetpot thuis. 'Maar we hadden het niet slecht. Eén keer in de week, op zondag, aten we vlees. Voor de rest elke dag aardappelen met groenten. Ik was als kind gek op appelmoes. Ik was in staat appelmoes in mijn soep te doen. Ik weet nog goed dat we voor het eerst macaroni aten. Beetje tomatensaus erop. Dat was exotisch. Op mijn dertiende heb ik pas mijn eerste gave appel gegeten. Wij kregen altijd het fruit waar wat mis mee was, een bruin plekje bijvoorbeeld op een appel. Die konden we niet verkopen.'

Zijn jaren op twee lagere scholen verliepen problematisch. 'Ook mijn eerste jaar op de LTS ging niet best. Ik deed niks. Ieder kind in ons gezin liep in het gareel, deed wat vader en moeder wilden. Ik niet. Als we gingen wandelen op zondag, liepen de anderen keurig in een rijtje mee. Behalve ik. Ik huppelde er dromerig achter of voor. Dat is me later verteld. Zelf heb ik daar geen herinnering aan. Ik kan me überhaupt heel weinig herinneren van vroeger. Heeft niets met verdringen te maken, wel met de hectiek in mijn leven. Er is zoveel gebeurd.'

Internaat

In zijn tweede jaar op de LTS kwam Van der Geest terecht op de Bisschoppelijke Nijverheidsschool in Voorhout. 'Ik zat op een internaat bij de broeders. Ze waren streng, maar ze bekommerden zich tenminste om mij. Het was er plezierig. In mijn derde jaar kwam de omslag. Ik haalde ineens goede cijfers. Waardoor? Ik weet het nu nog niet. Waarschijnlijk kreeg ik meer energie doordat

ik de allergie en intolerantie beter onder controle had. Ik groeide er overheen.’

‘Dat ik naar het internaat kon, had ik te danken aan mijn moeder. Die pakte elke dag een paar tientjes uit de kas. Daar betaalde ze het internaat van. Mijn vader hoorde er pas van nadat ik mijn schooldiploma had gehaald. Die had zich dus nooit afgevraagd hoe het betaald werd.’

Cor zou daarna naar de MTS gaan. ‘Maar mijn vader stak daar een stokje voor. Die vond dat zijn kinderen er waren om zijn pensioen te regelen. Die mochten niets kosten, moesten geld opleveren. Je moest meewerken in de zaak. Mijn broer Wim is pas op zijn negentiende aan zijn opleiding voor onderwijzer begonnen. Die moest ook eerst drie, vier jaar een groentewijk lopen.’

Riedel

Net als zijn broers en zussen hielp Cor mee, ook als klein kind al. ‘Ik moest mijn broers helpen met hun wijk. Ik woog bijvoorbeeld spruiten en sinaasappelen af op de weegschaal die achter de kar hing. En ik rekende af. Van één van mijn broers kreeg ik stevast een fles Riedel limonade, daar deed ik de hele dag mee. Soms moest ik met mijn zussen bestellingen wegbrengen of iets nabezorgen. Op het fietsje in de stromende regen naar Heemstede. Het gekke was dat ik altijd fooi kreeg en zij nooit. Terwijl ik vaak de verkeerde bestelling bij een klant bracht.’

‘Als tienjarige moest ik bijna elk weekend 30 sinaasappelkistjes klein hakken. Dat hout ging in de kachel. Ik zei wel eens tegen mijn sporters: “Godverdee, jullie moesten eens weten, verwende klootzakken.” Dat vind ik ook zo knap van Dennis en Elco. Geboren in Bloemendaal en niet in een achterstandswijk en toch kampioen worden.’

‘Ouderen zeggen vaak dat het vroeger beter was dan nu, maar dat

vind ik niet. Het was toen wel rustiger. Ik speelde cowboytje op straat en voetbalde een tijdje bij HBC. In mijn eentje kon ik met blokken een tijd zoet zijn. Er was geen televisie. Tegenwoordig moet je kinderen naar buiten slaan. Dat begrijp ik ook nog. Het is nu zeer verleidelijk om niet naar school te gaan. Dan heb ik het nog niet eens over drugs. Maar al die informatie en verleiding die op de jeugd van tegenwoordig af komen. En al die sociale media. Wat een tijd en energie kost dat. Als je geïnteresseerd bent in het leven, is het prachtig. Maar als je praat over rust en kalmte in je bestaan, had je dat vroeger veel meer. Alleen moest er toen heel lang gewerkt worden en waren mensen vaak arm.

Als ik iets goed vind aan de huidige tijd, is het dat kinderen van alles mogen zeggen en doen. Nadeel is dat het soms te ver doorslaat. Ja en nee kennen ze niet meer. Ze willen alles uitgelegd hebben. Daar word ik ook weer gek van. Maar dat komt vanzelf weer goed. Is altijd zo geweest in de geschiedenis.'

Grote vaart

Op advies van een zwager ging Cor rond zijn negentiende werken op de grote vaart. 'Terwijl ik eigenlijk wist dat ik al misselijk werd als ik in een auto zat of in een draaimolen. Maar het was bekend dat je er overheen zou groeien als je eenmaal voer. Ik tekende bij Shell een contract voor vier jaar en dat bedrijf betaalde dus grotendeels mijn opleiding voor boordwerktuigkundige op de Hogere Zeevaartschool. De eerste tijd ging prima in het Caraïbisch gebied. Totdat we de oceaan over moesten. Ik was drie weken doodziek. In het jaar dat ik heb gevaren, ben ik een maand of vier zeeziek geweest. Ik wilde van mijn contract af. Shell dacht dat ik ze in de maling nam en er onder uit wilde komen. Ik werd getest. Daaruit kwam naar voren dat ik altijd zeeziek zou blijven. Een man van de Shell zei me: "De zeeheld Nelson was ook altijd zeeziek, maar op uw leeftijd zou ik toch maar wat anders gaan doen."

In dienst

Cor heeft na zijn mislukte baan op zee ook in dienst gezeten, hoewel hij eigenlijk als vierde zoon was vrijgesteld van dienstplicht. 'Maar mijn oudste broer had ooit tbc gehad en hoefde om die reden niet in militaire dienst. Dus moest ik toch. Ik zat bij de luchtmacht op vliegveld Ypenburg.'

Daarna volgden nog wat banen. 'Ik had een technische opleiding als metaalbewerker gehad. Maar ik had niet veel met techniek. Ik klooido nooit aan brommertjes of automotoren. In de suikerfabriek in Halfweg ontplofte een ketel. Een man die daar in stond werd in een aantal stukken teruggevonden op het dak. Ik werd benoemd tot zijn opvolger. Ik heb er twee jaar gewerkt. In die tijd stond ik in Haarlem bij de deur van De Grot en heb ik Els leren kennen. Later heb ik ook nog een tijdje gewerkt in de onderhoudsploeg van het Amerikaanse bedrijf Woodward Governor.'

Judoleraar

Op een gegeven moment kreeg Cor het idee om wiskundeleraar te worden. 'Voor taal had ik niet veel gevoel, maar ik was wel aardig in rekenen en wiskunde. Ik ben een opleiding gaan doen, maar ben nooit wiskundeleraar geworden, omdat ik gevraagd werd judoleraar te worden. Ik ben les gaan geven bij een speeltuinvereniging in Haarlem-Noord. Ik had wel door dat ik iets met mensen moest. Dat lag me. Ik judode zelf bij Nauwelaerts de Agé. Ik vond het leuk en inspirerend om les te geven. Die speeltuinvereniging groeide binnen de kortste keren uit van twintig naar tachtig leden.'

Het werk in de speeltuinvereniging vormde de opmaat voor zijn leven daarna als succesvolle judocoach en eigenaar van Kenamju. 'Dat kwam in 1970 op mijn pad. Ik moest 3.000 gulden aan Opa Schutte betalen om Kenamju van hem over te nemen. En o ja, 1.000 gulden aan iemand die het in zijn eigen zak stak. Die wilde het zoge-

naamd voor Schutte achter de hand houden in geval het toch mis ging met mij en Kenamju.’

Meer dan alleen judo

Cor van der Geest heeft meer gedaan dan alleen judo. Hij voetbalde een paar jaar – voor zijn tijd op het internaat – bij HBC in Heemstede. Hij speelde als tiener in het eerste van de waterpolo-club Njord ‘59. ‘Ik kon niet goed zwemmen, maar had een aardig balgevoel. Met mijn judoachtergrond kon ik wel knokken. Ik ben ermee gestopt toen een waterpolocoach tegen me zei: “Ik hoor dat je op judo zit. Als ik jou was, zou ik dat maar blijven doen. Met zwemmen wordt het nooit wat.”

Voor turnen had Cor als kind angst. ‘Ik was vaardig in judo, niet in klimmen en klauteren. Ik was bang om over een kast of paard te springen. Ik had ook hoogtevrees. Ik kon bij wijze van spreken niet eens op een trappetje staan, dan wankelde ik al.’

Omdat zijn oudste broer Piet judode, was Cor al vroeg bekend met deze sport. Zelf ging hij judoën op zijn dertiende, op het internaat in Voorhout. ‘Ik vond het leuk, omdat ik hield van stoeien.’

Vanaf zijn zestiende tot zijn negentiende was hij afwisselend lid van Nauwelaerts de Agé en Kenamju. Cor is in het zwaargewicht twee keer derde van Nederland geweest. ‘Ik zat altijd met Wim Ruska. Ik heb nooit van hem gewonnen. Maar heb wel veel aan hem te danken. Toen ik was begonnen als eigenaar van Kenamju, kwam Ruska op woensdag bij ons trainen. Hij had aan mij een goede sparringpartner met mijn 110 kilo en judogevoel. Hij heeft me veel geleerd. Niet door te vertellen, maar door me te laten voelen hoe het moest. Blijkbaar had ik er talent voor om dat op te pikken.’